

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

B1416

4. II 59/244

9007412

Pravilnik

Vseslovenske Ljudske
Stranke.

I Namen stranke in pravilnik.

Člen 1.

VLS ima po načelu pravičnosti do vseh slojev in stanov delati za blaginjo slovenskega in jugoslovanskega ljudstva na krščanskem, narodnem in demokratičnem temelju.

Delati hoče za tak družaben red, ki na podlagi popolne enakopravnosti posameznikov in stanov omogočuje, da se more vsak posameznik udejestvovati po svojih najboljših sposobnostih, kakor tudi, da more vsak stan v prid skupni blaginji razviti vse svoje sile.

Pravilnik VLS pa je seznam določil, po katerih naj pride volja somišljenikov v dosego gornjega namena do izraza in dejanja.

II. Krajevna in ljudska podlaga strankine organizacije.

Člen 2.

Krajevno podlago organizaciji stranke tvori politična občina, ljudsko pa vsi samoupravni somišljeniki VLS v občini, v okvirju Slovenije.

III. Somišljenik.

Člen 3.

Somišljenik je, kdor hoče živeti po načelih krščanstva in delati za blaginjo ljudstva, zlasti pa svoje državljske dolžnosti vršiti po pravilih in sklepih VLS.

Le somišljeniki imajo pravico, voljeni biti v organizaciji stranke.

IV. Organi.

Člen 4.

Organi VLS so:

1. Krajevni odbori.
2. Stanovsko-politične organizacije in sicer:
 - a) Jugoslovanska Kmetška Zveza;
 - b) Delavska Zveza;
 - c) Jugoslovanska Obrtna Zveza.
3. Zbor zaupnikov.
4. Vodstvo.
5. Poslanci.
6. Načelništvo.
7. Izvrševalni odbor.
8. Načelnik in 4 podnačelniki.
9. Rzsodišče.

V. Krajevni odbori.

Člen 5.

Organizaciji somišljenikov v občinah načelujejo Krajevni odbori.

Manjše občine volijo skupen krajeven odbor, ki imej načelnika in sedež tam, kjer je po krajevno zemljepisnih, cerkvenih, kulturnih, gospodarskih ali političnih razmerah naravno središče okoliša dotičnih občin.

Večje, zlasti mestne občine pa si po potrebi za posamezne okoliše lahko organizirajo posebne krajevne odbore.

V onih občinah pa, v katerih ni krajevnega odbora, pač pa ena izmed stanovsko političnih organizacij (podružnica), vrši vse v tem pravilniku krajevnemu odboru odkazane posle dotična stanovsko politična organizacija.

V slučaju pa, da obstoji v dotični občini več stanovsko političnih organizacij, n. pr. Kmetška zveza in Obrtna zveza ali Strokovna in Kmetška zveza itd., potem ne pripadejo niti eni, niti drugi stanovsko politični organizaciji posli krajevnega odbora, temveč je načelnik stranke dolžan čimprej poskrbeti, da se po določilih tega pravilnika osnuje skupen krajevni odbor.

Člen 6.

Krajevni odbor volijo somišljeniki občin ali več občin, tako da je zastopan v krajevnem odboru vsak pomembnejši kraj ali okoliš.

Kateri kraj ali okoliš naj se smatra za pomembnejši, razsodijo somišljeniki sami, ki določajo tudi število članov krajevnega odbora.

Poleg tega so člani krajevnega odbora vsi zaupniki stranke iz dotičnih občin odnosno iz dotičnega okoliša ter vsakokratni načelniki stanovsko političnih organizacij, ki imajo sedež v okolišu dotičnega krajevnega odbora.

Člen 7.

Članstvo krajevnega odbora traja redoma 3 leta ter je izvesti nove volitve vsako tretje leto.

Člen 8.

Člani krajevnega odbora izvolijo iz svoje srede načelnika in tajnika.

Naloga krajevnega načelnika je, sklicati in voditi seje krajevnega odbora, nadzorovati poslovanje, posredovati med krajevnim odborom in osrednjimi organi stranke itd.

Naloga tajnika je, voditi zapisnike sej krajevnega odbora in zborovanj somišljenikov, zbirati prispevke v sklad stranke, sporočati želje somišljenikov organom stranke, voditi dopisovanje med krajevnim odborom in osrednjimi organi stranke itd.

Člen 9.

Članstvo krajevnega odbora preneha:
1. s potekom triletne poslovne dobe, in sicer z izvršenimi novimi volitvami;

2. s tem, da se član krajevnega odbora tekom enega leta ni udeležil nobene seje krajevnega odbora in ni bilo za odsotnost tehtne opravičbe;

3. s tem, da član krajevnega odbora preneha biti zaupnik stranke ali načelnik stanovsko politične organizacije.

Člen 10.

Naloga krajevnega odbora v splošnem je, politično vzgajati somišljenike, uveljaviti načela VLS v vsem javnem življenju, zlasti pri občinskih volitvah in volitvah v zakonodajne zборе, razširjati politično časopisje stranke, izvrševati sklepe oziroma naročila nadrejenih organov stranke, sporočati želje somišljenikov osrednjim organom stranke, voditi volitve zaupnikov, katere je odposlati v zbor zaupnikov stranke, sklepati o stavljenih predlogih i. dr.

Člen 11.

Seje krajevnega odbora sklicuje krajevni načelnik redoma vsake tri mesece.

Za sklepčnost je potrebna nadpolovična navzočnost vseh članov, ki sklepa z nadpolovično večino.

Člen 12.

Tretjina članov krajevnega odbora sme s pismeno in lastnoročno podpisano vlogo na načelnika zahtevati, da se najkasneje tekom desetih dni skliče izredna seja odbora ali da se določena točka postavi na dnevni red seje.

VI. Stanovsko politične organizacije.

Člen 13.

Stanovsko političnim organizacijam: Kmetijski zvezi, Delavski zvezi in Obrtni zvezi pripadajo v organizaciji stranke v tem pravilniku poverjene naloge, v ostalem pa so vsaka v svojem področju popolnoma avtonomne ter so njih pravilno nastali ter strankinemu načelstvu sporočeni sklepi in resolucije, zadevajoči koristi dotičnega sloja, za stranko obvezni, ako se ne dotikajo interesov druge stanovsko politične organizacije. V tem slednjem slučaju jih je predložiti načelstvu stranke, katerega naloga je, doseči potrebno soglasje.

Pravilno izvoljeni načelniki osrednjih stanovsko političnih organizacij so obenem tudi drugi, tretji in četrti podnačelniki stranke, ki nadomestujejo načelnika in prvega podnačelnika, kadar sta ta dva zadržana, in sicer po starostnem redu.

VII. Zbor zaupnikov.

Člen 14.

Zaupnik stranke je tisti, komur se v smislu določil poveri to častno mesto.

Člen 15.

Zaupniki se volijo v vsaki občini tako, da pride na vsakih 50 somišljenikov volilcev za državni zbor po en zaupnik, pri čemer je začeto število smatrati za polno.

Te volitve vodi krajevni odbor ozir, odbor stanovsko politične organizacije, katera je poverjena s posli krajevnega odbora.

Poleg teh je smatrati zaupnikom stranke vse načelnike krajevnih stanovsko političnih organizacij.

Člen 16.

Dolžnosti in pravice zaupnika so: doznovati želje in potrebe somišljenikov ter jih sporočati organom stranke, izvrševati sklepe in naročila vodstva oziroma načelstva, vplivati v smislu člena 18., da se skliče zbor zaupnikov, udeleževati se zborovanj zaupnikov, glasovati, voliti in voljen biti.

Člen 17.

Zaupništvo preneha:

- a) če to sklene krajevni odbor in pri-trdi načelstvo stranke;
- b) ko poteče triletna poslovna doba, in sicer z izvršenimi novimi volitvami;
- c) s tem, da načelnik stanovsko politične organizacije preneha biti načelnik.

Člen 18.

Zbor zaupnikov je vrhovna oblast v vseh zadevah stranke.

Izključno pa spada v področje zbora zaupnikov: volitev načelnika stranke in prvega podnačelnika, določitev kandidatov pri volitvah v zakonodajne zборе, pri čemer se je sporazumeti z zaupniki in sta-

novsko političnimi organizacijami dotičnega volilnega okraja, prememba pravilnika in razpustitev stranke.

Člen 19.

Zbor zaupnikov se snide na povabilo vodstva stranke, najmanj vsako tretje leto, izredno pa po potrebi, ob času volitev, ali če vodstvo to sklene.

Zbor zaupnikov je tudi sklicati najpозneje tekom enega meseca, če to zahteva 100 zaupnikov s pismeno in lastnoročno podpisano vlogo na načelstvo stranke, katera mora vsebovati tudi točke, ki jih je postaviti na dnevni red.

Za svoja zborovanja si zbor zaupnikov izvoli sam predsedstvo ter sklepa z nadpolovično večino navzočih.

Le za premembo pravilnika ter razpustitev stranke je potrebna dvetretjinska večina navzočih zaupnikov.

VIII. Vodstvo.

Člen 20.

Vodstvo stranke tvorijo:

- a) načelnik stranke;
- b) štirje podnačelniki;
- c) po dva odposlanca iz vsakega sodnega okraja, katera izvolijo načelniki krajevnih odborov in načelniki stanovsko političnih organizacij dotičnega sodnega okraja.

Volitve se vrše na sestanku načelnikov krajevnih odborov in stanovsko političnih organizacij, katerega v to

svrhu skliče načelstvo stranke v sporazumu z načelnikom krajevnega odbora na sedežu okrajnega sodišča.

Pri izbiri odposlancev je po možnosti upoštevati tudi zemljepisne razmere dotičnega sodnega okraja.

- č) Po dva odposlanca iz vsakega bivšega deželnozborskega volilnega okraja, mesta Ljubljane, katera izvolijo mestni odbori dotičnih volilnih okrajev;
- d) vsi poslanci VLS.

V slučaju smrti ali trajnega zadržka sme vodstvo namesto odpadlega člana izbrati namestnika za toliko časa, da je mogoča redna dopolnitev.

Člen 21.

Članstvo vodstva preneha:

- a) glede načelnika, podnačelnika in odposlancev sodnih oziroma bivših deželnozborskih volilnih okrajev s potekom triletne volilne dobe, to je dobe med dvema rednima sejama zbora zapornikov, in sicer z izvršenimi novimi volitvami;
- b) glede drugega, tretjega in četrtega podnačelnika strank s prenehanjem načelstva dotične stanovsko politične organizacije;
- c) glede poslancev z izgubo mandata, to pa šele z izvršenimi novimi volitvami.

Člen 22.

V področje vodstva spada posvetovanje in sklepanje o vseh važnejših zadevah

stranke, kakor so: vprašanja organizacije in agitacije, časopisje stranke in drugo.

Izključno pa določitev dneva in dnevnega reda za zborovanje zaupnikov, nasvetovanja kandidatov zboru zaupnikov, volitev 15 članov načelstva, razsojanje sporov načelne važnosti, sporov o tolmačenju pravilnika in sklepov stranke, sestavljanje volilnih oklicev in določitev prispevkov somišljenikov v pokritje upravnih stroškov stranke.

Člen 23.

Seje vodstva sklicuje načelnik stranke najmanj dvakrat na leto.

Za sklepčnost je potrebno, da je navzoča najmanj ena tretjina vseh članov vodstva, ki sklepajo z nadpolovično večino.

Člen 24.

20 članov vodstva sme s pismeno in lastnoročno podpisano vlogo na načelstvo stranke zahtevati, da se najkasneje tekom enega meseca skliče izredna seja vodstva z določenim dnevnim redom.

Istotako je na zahtevo 20 članov vodstva postaviti od njih predlagano točko na dnevni red seje zbora zaupnikov.

IX. Poslanci VLS.

Člen 25.

Poslanci zastopajo stranko v zakonodajnih zborih.

Izvrševati jim je v teh zastopih program stranke, kakor je izražen v resolucijah katoliških shodov, v kolikor morejo biti obvezni za spremenjene razmere, v volilnih oklicih vodstva stranke, na podlagi katerih so bili izvoljeni, in v tem pravilniku.

V načelnih vprašanjih so vezani na sklepe zbora zaupnikov odnosno vodstva, v taktičnih vprašanjih se ravnajo po smislu sklepov, storjenih v klubih, katerim pripadajo.

V državnem zboru in drugih javnih zastopih morajo biti poslanci združeni v klubih, zasnovanih sporazumno z vodstvom stranke.

X. Načelstvo.

Člen 26.

Načelstvo stranke tvori:

- a) načelnik stranke in štirje podnačelniki;
- b) po trije poslanci iz vsakega zakonodajnega zbora, katerega izvolijo iz svoje srede dotični klubi;
- c) nadaljnjih 30 članov načelstva, katere izvoli vodstvo stranke tako, da so zastopani sorazmerno vsi sloji in stanovske skupine, kakor kmetijstvo, delavstvo, trgovina, obrt, rokodelstvo, šolstvo, zdravstvo, združništvo i. dr.;
- č) od načelstva izvoljeni kooptirani člani, katere sme načelstvo samo z dvetretjinsko večino glasov izmed odlič-

nih delavcev v javnem življenju izvoliti največ 10.

Istotako sme načelstvo v slučaju smrti ali trajnega zadržka namesto odpadlega člana izvoliti namestnika za toliko časa, da je mogoča redna dopolnitev, to je do prve seje vodstva.

Načelstvo izvoli iz svoje srede tajnika in blagajnika stranke, katerih naloga je, stalno nadzirati in voditi pisarno ozir. blagajno stranke.

Člen 27.

Članstvo načelstva preneha:

- a) glede načelnika, štirih podnačelnikov, voljenih 30 ter kooptiranih 10 članov načelstva, s potekom triletne poslovne dobe, to je doba med dvema rednima sejama zbora zaupnikov, in sicer z izvršenimi novimi volitvami odnošno z izvršeno kooptacijo;
- b) glede poslancev z izgubo mandata, to pa šele z izvršenimi novimi volitvami;
- č) glede načelnikov kot zastopnikov stanovsko političnih organizacij.

Člen 28.

V področje načelstva spada:

Posvetovanje in sklepanje o vseh tekočih zadevah stranke, ki po pravilniku ali vsled izrecnega sklepa niso izključno pridržane vodstvu ali zboru zaupnikov, zlasti vodstvo pisarne stranke, vprašanja organizacije, agitacije, časopisja stranke, določitev dnevnega reda za seje vodstva,

skrb, da se izvršujejo sklepi zbora zaupnikov in vodstva, nadzorstvo nad poslovanjem krajevnih odborov, sklepanje o predlogih razsodišča itd.

Člen 29.

Seje načelstva sklicuje načelnik oziroma njega namestnik redoma vsak mesec.

Za sklepčnost je potrebno, da je navzoča najmanj četrtnina vseh članov načelstva, ki sklepajo z nadpolovično večino.

Člen 30.

Deset članov načelstva sme zahtevati, da se skliče izredna seja načelstva z določenim dnevnim redom.

Deset članov načelstva sme tudi zahtevati, da pride od njih predlagana točka na dnevni red seje vodstva.

XI. Izvrševalni odbor.

Člen 31.

Načelstvo stranke voli za tekoče posle iz svoje srede poseben izvrševalni odbor ter mu določa obseg njegovega pooblastila in delokroga.

XII. Načelnik.

Člen 32.

Načelnik stranke oziroma njegov namestnik zastopa stranko na zunaj; sklicuje in vodi seje vodstva in načelstva; skrbi, da se izvršujejo sklepi organov stranke; ukrepa v nujnih slučajih, kar smatra za po-

trebno v vseh onih stvareh, ki po tem pravilniku niso izrecno pridržane vodstvu oziroma zboru zaupnikov, glede katerih ukrepov pa mu je poročati v prvi seji načelstva oziroma vodstva; določa in nadzira poslovanje tajništva stranke, zlasti pazi, da se v vsakem slučaju izvršujejo določila tega pravilnika in da se vse življenje v stranki vrši po demokratično-ustavnih načelih.

V slučaju smrti ali daljšega zadržka ga nadomestuje prvi podnačelnik, v drugem slučaju le po njegovem naročilu, tega pa ostali podnačelniki po starostnem redu.

XIII. Rzsodišče.

Člen 33.

One spore v stranki, v katerih prizadeti somišljenik trdi, da se mu je zgodila krivica po organih stranke ali pa po posameznih somišljenikih, razsoja posebno rzsodišče stranke, ki se na zahtevo prizadetega somišljenika sestavi tako, da imenuje vsaka prizadeta stranka izmed somišljenikov VLS po tri zastopnike-prisednike, načelstvo stranke pa predsednika.

V slučaju, da nasprotna stranka na poziv načelstva tekom 8 dni ne imenuje prisednikov, jih izvoli načelstvo.

Rzsodišču je pismeno ugotoviti dejanski stan, izrek pa, ki mora ugotoviti, ali se je prizadetemu zgodila krivica ali ne, pismeno utemeljiti ter nemudoma spo-

ročiti načelstvu z nasvetom, kako bi bilo storjeno krivico popraviti.

O potrditvi razsodbe in poravnavi sklepa načelstvo najpozneje v prvi redni seji.

XIV. Volitve.

Člen 34.

Volitve na podlagi tega pravilnika je izvesti po listkih, ako dotični zbor sam ne skléne drugače.

XV. Tajništvo in pisarna stranke.

Člen 35.

Upravo stranke vodi posebno tajništvo in stalna pisarna.

Ljubljana, dne 15. decembra 1919.

Slovenska knjižnica

6K M

B 1416

66009007412

COBISS 0